

Lausunto

14.11.2023

Asia: VN/27652/2023

Lausuntopyyntö asetusluonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Fintraffic Lennonvarmistus Oy kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Luonnoksessa liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista on kohdassa 8.3 ehdotettu muutettavaksi lentoestelupia koskevia maksuja. Muistiolounnoksessa on tästä todettu, että maksuja muutettaisiin lentoesterekisterin ylläpitovastuun siirtyessä Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä Liikenne- ja viestintävirastoon 1.10.2023 ilmailulain muutoksen (174/2023, 158 §) myötä. Hakijan näkökulmasta maksutason odotetaan pysyvän samalla tasolla, sillä nykyinen lentoesteluprosessiin liittyvä aiemman rekisterinpitäjän (Fintraffic Lennonvarmistus Oy) maksu lentoestelausunnosta jää pois ja vastaava tehtävä siirtyy viraston vastuulle lupiin liittyvien aikaisempien toimintojen lisäksi.

Maksuja esitetään täten korotettavaksi perustuen lentoesterekisterin ylläpitovastuuseen ja Fintraffic Lennonvarmistuksen aikaisempien tehtävien siirtyessä viraston vastuulle. Fintraffic huomauttaa, että 1.10. jälkeen liikenne- ja viestintäviraston toimintamalliksi on kuitenkin osoittautunut, että vastuu vaikutusten pääasiallisesta selvittämisestä on edelleen vyörytetty lausunnonantajille, kuten toimittiin ennen ilmailulain 158 §:n muutosta. Fintraffic toteaa, että lausuttavana olevassa maksuasetusmuutosehdotuksessa maksujen korotuksen perusteissa on vastaava perustelu kuin HE 261/2022 vp: Lentoestelupahakemusten käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa aiheuttaisi virastolle työmäärän kasvua ja osin uudenlaisia tehtäviä, kun myös aiemmin Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ssä suoritettu analyysityö lentoesteiden vaikutuksista siirtyisi virastolle. Tähän viitaten Fintraffic Lennonvarmistus pitää ehdotettua lupamaksumuutosta hyvänä, mikäli mahdollisten maksujen korotuksen jälkeen Liikenne- ja viestintävirasto tulee toteuttamaan lentoesteprosessiin liittyvää tehtävää kuten HE 261/2022 sekä tässä asetusluonnoksessa on kuvattu.

Ilmailulain muutoksen esitöiden HE 261/2022 vp toteaman mukaisesti lentoestelupamenettelystä aiheutuvat kustannukset katetaan palvelusta perittävin asiakasmaksuin. Edelleen HE 261/2022 vp toteaa, että lentoestelupahakemusten käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa aiheuttaisi virastolle työmäärän kasvua ja osin uudenlaisia tehtäviä, kun myös aiemmin Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ssä suoritettu analyysityö lentoesteiden vaikutuksista siirtyisi virastolle. HE 261/2022 vp toteaa myös, että Fintraffic Lennonvarmistus Oy on toistaiseksi lausunnon antamisen yhteydessä tehnyt jo pohjatyon suunnitellun lentoesteen arvioimiseksi. Jos menettely uudistettaisiin niin, että lentoestelupahakemuksen liitteeksi ei enää vaadittaisi ilmaliikennepalvelun tarjoajan lausuntoa, Liikenne- ja viestintävirasto joutuisi kasvattamaan sekä resurssejaan että osaamistaan lentoestelupien käsittelyssä. Tämä tarkoittaa sekä henkilöresursseja että uusia työkaluja. Henkilöresurssien osalta tämä tarkoittaisi noin kahta henkilötyövuotta ja ohjelmisto- tai järjestelmäkustannuksiin olisi varattava arviolta noin 500 000 euron suuruinen määräraha.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy huomauttaa, että maksuja esitetään korotettavaksi siten, että hakijan estelupakustannus muutoksen jälkeen olisi sama kuin ennen 1.10.2023 voimaan tullutta lakimuutosta. Uusi maksu olisi tarkalleen sama kuin aikaisempi Fintraffic Lennonvarmistuksen lentoestelausunnon ja Liikenne- ja viestintäviraston lentoesteluvan hinta yhteensä. Fintraffic Lennonvarmistus on aiemmin lentoestelausuntoihin liittyvästä asiantuntijatyöstä saamallaan tuotoilla kattanut paitsi lentoesterekisterin ylläpidon, myös estekohteen vaikutusten analysoinnin, sekä valmistuvien esteiden vaikutusten huomioinnin toteuttamalla tarvittavat esteestä aiheutuneet lentomenetelmä-, kartta- ja muut muutokset, sekä mahdollisesti esteen tietojen välittämisen julkaistavaksi ilmailutiedotusjärjestelmän kautta.

Viitaten edellä todettuun on epäselvää, onko asetusluonnoksen mukainen maksukorotus tosiasiasa kustannusperusteinen ja tultauisiinko mahdollisen maksukorotuksen jälkeen toimimaan siten, että myös lentoestelupamenettelyssä tosiasiallisesti edellytettävästä asiantuntijatyöstä aiheutuvat kustannukset katettaisiin palvelusta perittävin asiakasmaksuin. Mikäli Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n edellytettäisiin edelleen suorittavan lentoesteiden ja lentomenetelmien arviointiin sekä yhteensovittamiseen liittyvää asiantuntijatyötä lentoestelupamenettelyn aikana, niin Liikenne- ja viestintäviraston tulisi ostaa lentomenetelmäsuunnitteluun liittyvä asiantuntijatyö palveluhankintana palveluntarjoajalta. Mikäli ostopalveluna suoritettava lentomenetelmäsuunnitteluun liittyvää asiantuntijatyötä ei kanavoitaisi esteluvan hakijan maksettavaksi, kohdistuisivat tästä asiantuntijatyöstä aiheutuvat kustannukset käytännössä lentoyhtiöiden ja lentomatkustajien maksettavaksi, mutta lentoesteluvan hakijalle kohdistuvat maksut pysyisivät maksuasetuksen muutoksen myötä ennallaan.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy korostaa, että EY 550/2004 12 artikla 3 kohdan mukaan lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien on sisäisessä kirjanpidossaan yksilöitävä lennonvarmistuspalvelujen kulut ja tuotot, jotka on kirjattava Eurocontrolin reitti- ja yksikkömaksujen kustannusperiaatteiden mukaisesti. Muista kuin lennonvarmistuspalveluista on tarvittaessa pidettävä erillistä kirjanpitoa samalla tavalla kuin jos kyseisiä palveluja tarjoaisivat erilliset yritykset. Fintraffic näkee mahdollisena, ettei toiminta- ja rahoitusmalli olisi täysin palveluntarjoaja-asetuksen EY 550/2004 ja Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/317 mukainen.

Korvenoja Riikka
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy